

CERTIFICĒTU DABAS EKSPERTU ATZINUMS

autoceļa A4 Rīgas apvedceļš (Baltezers - Saulkalne) posma pārbūves par ātrgaitas autoceļu un ekspluatācijas iespējamās ietekmes izvērtēšana uz ES nozīmes īpaši aizsargājamiem mežu, purvu un zālāju biotopiem, īpaši aizsargājamām vaskulāro augu un putnu sugām.

Eksperts	Gaidis Grandāns
Eksperta sertifikāta Nr., derīguma termiņš, jomas	Sertifikāta Nr. 061 (joma: putni; sertifikāts derīgs līdz 07.08.2024.); Sertifikāta Nr. 087 (jomas: meži un virsāji, zālāji, purvi; sertifikāts derīgs līdz 25.07.2026.; joma: sēnes; sertifikāts derīgs līdz 26.07.2024.).
Eksperts	Uldis Ļolāns
Eksperta sertifikāta Nr., derīguma termiņš, jomas	Sertifikāta Nr. 059 (joma: putni; sertifikāts derīgs līdz 20.08.2024.; joma: meži un virsāji, purvi; sertifikāts derīgs līdz 08.06.2025.).
Eksperts	Kristīne Daudziņa
Eksperta sertifikāta Nr., derīguma termiņš, jomas	Sertifikāta Nr. 083 (jomas: vaskulārie augi, meži un virsāji, zālāji; sertifikāts derīgs līdz 06.04.2026.)
Atzinumā izvērtētās sugu/biotopu grupas	Vaskulārie augi, meži un virsāji, purvi, zālāji, putni
Ziņas par laika apstākļiem, apsekošanas ilgumu, platību, metodi	– teritorija apsekota 12.03.2022., 13.03.2022., 18.06.2022., 19.06.2022., 19.09.2022., 25.09.2022., 15.10.2022., 16.10.2022.; – kopējais apsekošanas ilgums aptuveni 30 stundas (biotopi un vaskulārie augi), aptuveni 45 stundas (putni); – laika apstākļi – piemēroti teritorijas izvērtēšanai atbilstoši mērķim; – paredzētās darbības vietas teritorijas atbilstību Eiropas Savienības (ES) nozīmes un Latvijā īpaši aizsargājamiem biotopiem, kā arī to struktūru un funkciju kvalitāti iespējams noteikt pēc bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgiem struktūru elementiem, valdošajām zemsedzes vaskulāro augu sugām, epifītiskajām sūnām un ķērpjiem, dabisko meža biotopu (DMB) sēņu indikatorsugām un specifiskajām sugām (Ek u.c. 2002); – teritorija apsekota pēc maršruta metodes, paredzētās darbības vietas teritorijā un vismaz 50 m no paredzētās darbības teritorijas robežas uz katru pusi. Novērtēta apsekotās teritorijas atbilstība ES nozīmes aizsargājamiem biotopiem saskaņā ar metodiku (Auniņš 2013), Latvijas īpaši aizsargājamo biotopu veidiem (Ministru kabineta noteikumi Nr.350 „Par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu”) un īpaši aizsargājamo sugu atradnes (Ministru kabineta noteikumi Nr.396 „Par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu”); – putnu sugu konstatēšanai izmantotas vizuālās un audiālās metodes, lietojot binokli Carl Zeiss Terra 10 x 42; fotoaparātu Canon 6D ar objektīvu Canon 100 – 400 mm/f:5,6 II. Putnu sugu provocēšanai izmantots pārvietojamais skaļrunis JBL Flip4;

	– izvērtēta informācija par īpaši aizsargājamām sugām un ES nozīmes biotopiem Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā “Ozols” (DDPS “Ozols”), skatīts 21.10.2022.; dabas novērojumu portālā www.dabasdati.lv (skatīts 21.10.2022.) 500 m attālumā no paredzētās darbības teritorijas; – apsekojamās teritorijas robežu noteikšanai dabā un sugu atradņu fiksēšanai izmantots planšetdators ar GPS datu pieslēgumu; – izmantots Dabas aizsardzības pārvaldes sertificētas sugu un biotopu ekspertes Ineses Silamiķeles 08.08.2018. gadā sagatavotais dabas eksperta atzinums par mežu, purvu un zālāju biotopiem valsts galvenā autoceļa A4 Rīgas apvedceļa (Baltezers – Saulkalne) plānotās trases vietā un plānotās darbības ietekmes zonā (pārklājas ar paredzētās darbības vietas un izpētes teritoriju); – izmantots Dabas aizsardzības pārvaldes sertificēta sugu eksperta Kārļa Millera 26.07.2017. gadā sagatavotais dabas eksperta atzinums Rīgas apvedceļa A4 Baltezers – Saulkalne posma no krustojuma ar autoceļu A2 (0,3 km) līdz 19,0 km pārbūves radīto iespējamo ietekmi uz apkārtnes ornitofaunu (pārklājas ar paredzētās darbības vietas un izpētes teritoriju); – izmantota informācija par biotopu kartējumu un reģistrētajām sugu atradnēm, kas veikts projekta “<i>Priekšnosacījumu izveide labākai bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un ekosistēmu aizsardzībai Latvijā</i>” ietvaros.
Aizsardzības statuss	Nav.
Atzinuma sniegšanas mērķis	Paredzētās darbības – autoceļa A4 Rīgas apvedceļš (Baltezers – Saulkalne) pārbūves 20,5 km garumā par ātrgaitas autoceļu un tā ekspluatācijas iespējamās ietekmes izvērtēšana uz ES nozīmes un Latvijā īpaši aizsargājamiem biotopiem, īpaši aizsargājamām vaskulāro augu un putnu sugām, saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes 2022. gada 1. martā sagatavoto dokumentu (Nr. 4.9/1912/2022-N).

1. Vispārīgs pētāmās teritorijas apraksts un paredzētā darbība

Esošajā situācijā autoceļš A4 ir vienbrauktuves ceļš ar vienu joslu katrā virzienā. Autoceļam A4 malas joslas platums ir 0,5 m, veidojot kopējo asfalta segas platumu 8 m. Nomales izbūvētas 1,5 m platas, kā rezultātā autoceļa A4 klātnes platums ir 11 m.

Paredzētā darbība ietver vienbrauktuves divjoslu autoceļa A4 posma no autoceļu A1 Rīga (Baltezers)—Igaunijas robeža, A2 Rīga—Sigulda—Igaunijas robeža un A4 divlīmeņa ceļu mezgla līdz pārvadam pār esošo dzelzceļa līniju Rīga – Daugavpils, kas atrodas autoceļu A4 un A6 Rīga—Daugavpils—Krāslava—Baltkrievijas robeža divlīmeņa ceļu mezgla tuvumā, pārveidi par divbrauktuvi četrijoslu autoceļu 20,5 km garumā.

Plānotās darbības tiešās ietekmes zona A4 autoceļa trasei ir aptuveni 50 m plata josla, kura tieši tiks izmantota autoceļa būvniecībai un tās aizsargjosla. Visi esošie vienlīmeņa ceļu mezgļi un pieslēgumi autoceļa pārbūves gaitā tiek likvidēti. Vērtējot iespējamo ietekmi uz paredzētās darbības vietā un tās apkārtnē esošajām dabas vērtībām, tika vērtēti divi iespējamie autoceļa trases un tās pieslēgumu novietojuma varianti, kas attēloti atzinuma pielikumu kartoshēmās.

Sagatavotajās kartoshēmās nav atsevišķi norādīti pārbūvējamo autoceļa elementu tehniskie parametri, kas ir definēti ietekmes uz vidi novērtējumā un tā kartogrāfiskajos materiālos.

Papildus autoceļa A4 pārbūvei paredzēts pārbūvēt vai izbūvēt autoceļa A4 tiešā apkārtnē esošo infrastruktūru: pievedceļi, paralēlie ceļi, rotācijas apli u.c.

Apsekojamā teritorija atrodas Ropažu un Salaspils novados, antropogēnās darbības būtiski ietekmētās platībās. Reljefs līdzens līdz viegli viļņains. Autoceļa A4 trase pie Upesciema šķērso Lielo Juglu, bet pie Ūlupjiem – Ķivuļurgu. Trasēs ietekmes zonā ietilpst arī Mazās Juglas posms.

Teritorijā atrodas gan mežu, gan krūmāju platības, aizaugošas un intensīvi apsaimniekotas lauksaimniecības zemes, kā arī atsevišķas apbūvētas teritorijas. Teritorijas hidroloģisko tīklu veido samērā blīvs meliorācijas sistēmu tīkls, kas ierīkots meža un lauksaimniecības platību nosusināšanai.

2. Īss piegulošās teritorijas raksturojums

Tuvākais mikroliegums, kas izveidots lielā ķīra *Chroicocephalus ridibundus* ligzdošanas vietas aizsardzībai Māšēnu ezerā, atrodas aptuveni 400 m attālumā no autoceļa A4 trases.

Tuvākā īpaši aizsargājamā dabas teritorija, N2000 teritorija ir dabas liegums “Lielā Baltezera salas” (teritorijas kods LV0513000), kas atrodas aptuveni 2,3 km attālumā uz ZA no paredzētās darbības vietas.

Lielākoties plānotās darbības teritorijas apkārtnē ir mežu teritorijas, aramzemes un apdzīvotas vietas un transporta infrastruktūras objekti. Autoceļu šķērso un tam piekļaujas vairākas inženierkomunikācijas. Lielākās no tām ir 110 kV elektrolīnija, maģistrālie gāzesvadi, maģistrālie sakaru kabeļi un maģistrālais ūdensvads.

Autoceļa A4 kreisajā pusē (A pusē) paredzēts izbūvēt daļu no *Rail Baltica* dzelzceļa trases posmā no Muceniekiem līdz autoceļa A4 trases beigām. Pēc *Rail Baltic* oficiālās mājaslapā pieejamās informācijas netālu no autoceļa P5 atradīsies Salaspils intermodālais kravu termināls.

3. Konstatētie Eiropas Savienības nozīmes un Latvijā īpaši aizsargājamie biotopi, biotopi ar specifiskām izplatības īpatnībām Latvijā un konstatēto biotopu kvalitāte

Saskaņā ar DDPS “Ozols” pieejamo informāciju, paredzētās darbības iespējamās ietekmes zonā (līdz 50 m no paredzētās darbības vietas) ir konstatēti ES nozīmes biotopi (1. – 12. pielikums, 14. pielikums).

ES nozīmes biotopu raksturojums, paredzētās darbības iespējamā ietekme un ietekmes mazinoši pasākumi apkopoti tabulā 14. pielikumā.

Kopumā paredzētās darbības ietekmes zonā konstatēti sekojoši ES nozīmes biotopu veidi: *Piejūras zemienes smiltāju līdzenumu sausi virsāji*, 2320; *Mežainas piejūras kāpas*, 2180; *Veci vai dabiski boreāli meži*, 9010*; *Aluviāli meži*, 91E0; *Nogāžu un gravu meži*, 9180*; *Mitri zālāji periodiski izžūstošās augsnēs*, 6410; *Palieņu zālāji*, 6450; *Upju straujtecēs un dabiski upju posmi*, 3260.

Konstatētas atšķirības ar DDPS “Ozols” pieejamo informāciju, un šī atzinuma sagatavošanas laikā ievāktu informāciju.

Saskaņā ar DDPS “Ozols” pieejamo informāciju zemes vienībās ar kadastra numuru 80840120205 un 80840120094 konstatēts ES nozīmes biotopa *Piejūras zemienes smiltāju līdzenumu sausi virsāji*, 2320 poligons ar kopējo platību 0,2 ha. Konstatēts biotopa 1. variants (veidojas, aizaugot smiltājiem) labā kvalitātē. Biotopam mākslīga izcelsme, atrodas zem elektrolīnijas.

Biotopa poligons robežojas ar A4 apbraukšanas vajadzībām pārbūvējama ceļa posmu, ceļa pārbūve biotopa teritorijā netiek plānota. Hidroloģiskie apstākļi paredzētās darbības rezultātā biotopā neizmainīsies un nav sagaidāma tā kvalitātes pasliktināšanās.

Zemes vienībā ar kadastra numuru 80840120094 biotops iznīcināts aptuveni 500 m² platībā, biotopa Z daļā.

Saskaņā ar DDPS "Ozols" pieejamo informāciju zemes vienībā ar kadastra numuru 80960011157, daļā 1. kvartāla 5. nogabala konstatēts ES nozīmes biotopa *Nogāžu un gravu meži*, 9180* poligons ar kopējo platību 0,2 ha. Biotops konstatēts labā kvalitātē.

Veicot apsekošanu dabā, konstatēts, ka biotopa poligons neatbilst biotopa noteikšanas minimālajiem kritērijiem.

Zemes vienībā ar kadastra numuru 80600070541, 604. kvartāla 2. un 6. nogabalā konstatēts ES nozīmes biotopa *Mežainas piejūras kāpas*, 2180 poligons ar kopējo platību 1,04 ha, kas piekļaujas jau esošam ES nozīmes biotopa *Mežainas piejūras kāpas*, 2180 poligonam. Biotops konstatēts labā kvalitātē.

Zemes vienībā ar kadastra numuru 80600080082, 253. kvartāla 1. un 2. nogabalā konstatēts ES nozīmes biotopa *Mežainas piejūras kāpas*, 2180 poligons ar kopējo platību 3,4 ha. Biotops pārklājas arī ar ES nozīmes biotopu *Veci vai dabiski boreāli meži*, 9010* (1. variants). Biotops konstatēts labā kvalitātē un atbilst DMB noteikšanas kritērijiem. Konstatēta DMB indikatorsuga priežu cietpiepe *Phellinus pini*, Latvijā īpaši aizsargājamas vaskulāro augu sugas pļavas silpurene *Pulsatilla pratensis*, gada staipeknis *Lycopodium annotinum*, vālišu staipeknis *Lycopodium clavatum*. Biotopu negatīvi ietekmē nelegāla mirušās koksnes izvākšana.

Visbiežāk paredzētās darbības vietas apkārtnē konstatēts ES nozīmes biotops *Mežainas piejūras kāpas*, 2180, kas Latvijā sastopams tikai Piejūras zemienē. Biotopi bieži konstatēti vidējā un zemā kvalitātē, antropogēni būtiski ietekmēti. Antropogēnās darbības un eitrofikācijas ietekmē Pierīgas novadu mežos novērojama augsnes auglības palielināšanās, krūmu īptasvara pieaugums. Biotopu kvalitāti pazemina sugu ar agresīvu izplatīšanās tendenci sastopamība, bieži konstatējama vārpainā korinte *Amelanchier spicata*.

Visos ES nozīmes mežu biotopos kā biotopus negatīvi ietekmējošs faktors konstatēta nelegāla mirušās koksnes izvākšana.

ES nozīmes zālāju biotopos (*Mitri zālāji periodiski izzūstošās augsnes*, 6410; *Palieņu zālāji*, 6450), kas konstatēti Mazās Juglas apkārtnē, to apsaimniekošana sen pārtraukta kā rezultātā pasliktinās to kvalitāte. Strauji izplatās invazīva augu suga Kanādas zeltgalvīte *Solidago canadensis*.

4. Konstatētās īpaši aizsargājamās putnu sugas un to izplatības īpatnības, kā arī esošie un potenciālie (ja tos iespējams identificēt) apdraudošie faktori apsekotajā teritorijā un to ietekmes vērtējums

Paredzētās darbības vietā un tās apkārtnē (līdz 500 m attālumā no paredzētās darbības vietas) konstatēto Latvijā un ES īpaši aizsargājamo putnu sugu atradnes attēlotas kartoshēmās 1. - 12. pielikumos.

Pamatojoties uz "Apodziņa *Glaucidium passerinum*, bikšainā apoga *Aegolius funereus*, meža pūces *Strix aluco*, urālpūces *Strix uralensis*, ausainās pūces *Asio otus* un ūpja *Bubo bubo* aizsardzības plāns" (Avotiņš 2019) ietvertu informāciju, paredzētās darbības vietā un tās apkārtnē atrodas pūču sugu aizsardzībai prioritāri nozīmīgas teritorijas.

Mežaudzes daļā paredzētās darbības vietas apkārtnē (aptuveni 300 m attālumā no A4 autoceļa trases) ir novērtētas kā **apodziņa** aizsardzībai prioritāri nozīmīga teritorija. Šī atzinuma

sagatavošanas laikā, veicot apodziņa uzskaiti ar provocēšanas metodi sugai piemērotos biotopos paredzētās darbības vietas apkārtnē, suga nav konstatēta.

Suga ir iekļauta Latvijā īpaši aizsargājamo sugu sarakstā (Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumi Nr. 396 „*Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu*”) un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību 1. pielikumā. Saskaņā ar Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumiem Nr. 940 „*Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu*” apodziņa ligzdošanas vietu aizsardzības nodrošināšanai var tikt veidoti mikroliegumi 2 – 10 ha platībā.

Apodziņš uzskatāms par lietussarga sugu bioloģiskās daudzveidības aizsardzībā mežos. Apdzīvo galvenokārt vidēja vecuma un vecus lapu koku vai jauktu koku mežus ar atsevišķiem, veciem, dobumainiem kokiem (Avotiņš 2019). Paredzētās darbības vietas tiešā tuvumā esošās mežaudzes, kas atbilst ES nozīmes biotopu noteikšanas kritērijiem, ir uzskatāmas par sugas ligzdošanai piemērotām. Laika gaitā, mežaudzēm paliekot vecākām vai pēc dabiskiem traucējumiem, sugas ligzdošana ir iespējama.

Sugas populācijai konstatēta negatīva ilgtermiņa tendence (2003. – 2018. gadu periods) un negatīva īstermiņa tendence (2007. – 2018. gadu periods) Latvijā (*Birdlife International* 2019) un, atbilstoši IUCN kritērijiem, sugas apdraudētības pakāpe Latvijā (Avotiņš 2019) novērtēta kā jutīga (VU, *Vulnerable*).

Daļa mežaudžu pārbūvējamā autoceļa tiešā tuvumā ir novērtētas kā **ūpja** aizsardzībai prioritāri nozīmīgas teritorijas – mežaudzes atbilst sugas ligzdošanas prasībām un teorētiski ir iespējama šīs sugas sastopamība.

Sugas populācijai Latvijā nav zināma ilgtermiņa tendence (1980. – 2018. gadu periods) un konstatēta negatīva īstermiņa tendence (2007. – 2018. gadu periods) Latvijā (*Birdlife International* 2019). Atbilstoši starptautiski atzītajiem Starptautiskās Dabas un dabas resursu aizsardzības savienības (*International Union for Conservation of Nature*, turpmāk tekstā IUCN) kritērijiem, sugas apdraudētības pakāpe Latvijā (Avotiņš 2019) novērtēta kā kritiski apdraudēta (CR, *Critically Endangered*). Latvijā ligzdojošās populācijas lielums tiek vērtēts 8 – 73 pāru robežās.

Veicot uzskaiti ar provocēšanu, 2022. gadā veikto pētījumu laikā ūpis vai tā darbības pēdas (sugai raksturīgie plūkumi, spalvas) netika konstatēti. Pārbūvējamajam autoceļam tuvākās ūpja ligzdošanas teritorijas ir zināmas Sauriešu karjera apkārtnē un Zaķumuižas apkārtnē, aptuveni 4 km attālumā. Ūpja ligzdošana pārbūvējamā autoceļa trases tiešā tuvumā ir maz iespējama.

Pamatojoties uz “Mazā dzeņa *Dryobates minor*, vidējā dzeņa *Leiopicus medius*, baltmugurdzeņa *Dendrocopos leucotos*, dižraibā dzeņa *Dendrocopos major*, trīspirkstu dzeņa *Picoides tridactylus*, melnās dzilnas *Dryocopus martius* un pelēkās dzilnas *Picus canus* aizsardzības plāns” (Bergmanis u.c. 2021) ietverto informāciju, paredzētās darbības vietas apkārtnē atrodas īpaši aizsargājamo dzeņu sugu aizsardzībai prioritāri nozīmīgas teritorijas.

Mežaudzes paredzētās darbības vietas tiešā tuvumā, Mazās Juglas apkārtnē, ir novērtētas kā **baltmugurdzeņa** aizsardzībai prioritāri nozīmīgas teritorijas. Ir informācija par sugas ligzdošanas teritorijām Upesciema diķu apkārtnē pie Amatniekiem un Mazajai Juglai piegulošajā teritorijā uz Z no Upeslejām.

2022. gadā veikto pētījumu laikā izpētes teritorijā baltmugurdzenis nav konstatēts, tomēr sugas ligzdošana būvējamā meža autoceļa tiešā tuvumā ir iespējama ES nozīmes biotopu teritorijā, kur dominē lapu koki.

Suga iekļauta Latvijā īpaši aizsargājamo sugu sarakstā (Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumi Nr.396 „*Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti*

izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu”); Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību 1. pielikumā. Saskaņā ar Ministru kabineta 2012. gada 18.decembra noteikumiem Nr. 940 „Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu” vidējā dzeņa ligzdošanas vietu aizsardzības nodrošināšanai var tikt veidoti mikroliegumi 2 – 10 ha platībā.

Suga apdzīvo tādus mežu biotopus, kuros ir sastopams liels atmirstošās koksnes daudzums. Baltmugurdzeņi ir uzskatāmi par lietussarga sugām, jo, nodrošinot to aizsardzību, tiek pasargātas arī citas, sevišķi no atmirstošās lapu koku koksnes atkarīgās bezmugurkaulnieku sugas. Sugas populācijai konstatēta pieaugoša īstermiņa tendence (2008. – 2018. gadu periods) un pieaugoša ilgtermiņa tendence (1991. – 2018. gadu periods) Latvijā (*Birdlife International* 2019). Atbilstoši IUCN kritērijiem, sugas apdraudētības pakāpe Latvijā (Ķerus u.c. 2021) novērtēta kā zemākā apdraudējuma (*LC, Least Concern*).

Autoceļa pārbūves laikā netiks būtiski negatīvi ietekmēti baltmugurdzeņa ligzdošanai piemēroti biotopi; netiks būtiski negatīvi ietekmēti baltmugurdzeņa barošanās apstākļi.

Daļa mežaudžu pārbūvējamā autoceļa tiešā tuvumā (Ūlupju apkārtnē) ir novērtētas kā **vidējā dzeņa** aizsardzībai prioritāri nozīmīgas teritorijas

Vidējais dzenis ir ekoloģiski saistīts ar platlapju kokiem un apšu audzēm. Atšķirībā no citām dzeņu sugām, vidējais dzenis nav izteikti saistīts ar lielu mirušās koksnes daudzumu to apdzīvotajos biotopos. Ligzdu dobumu kalšanai bieži tiek izmantoti arī relatīvi nelieli, nokaltuši zari. Literatūrā aprakstīta liela diametra, saules apspīdētu un savstarpēji nenaslēgušos platlapju koku (ozolu) vainagu nozīmība (Bergmanis u.c. 2021).

Latvijā suga atrodas tuvu izplatības areāla ziemeļu robežai (*Birdlife International* 2019), un vidējais dzenis ir uzskatāms par jaunienācēju Latvijas faunā. Suga pirmo reizi Latvijā konstatēta 1923. gada marta sākumā Pilsblīdenē, otrais pierādītais novērojums bija tikai 1979/80. gadu ziemā. Šobrīd vidējais dzenis piemērotos biotopos Latvijā uzskatāms par samērā parastu sugu un regulāri ligzdo vecu koku grupās ap viensētām, parkos, kapsētās, alejās un citās urbanizētās vietās. Sugai gan Latvijā, gan visā Eiropas izplatības areālā konstatēts skaita pieaugums gan ilgtermiņā (kopš 1980. gada), gan laika periodā no 2000. – 2017. gadam (*Birdlife International* 2019). Skaita pieaugums konstatēts visa vidējā dzeņa izplatības areālā. Pēc jaunākās pieejamās informācijas vidējā dzeņa ligzdojošās populācijas lielums Latvijā ir robežās no 5000 līdz 10000 ligzdojošiem pāriem (Bergmanis u.c. 2021). Suga iekļauta Latvijā īpaši aizsargājamo sugu sarakstā (Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumi Nr.396 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu”); Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību 1. pielikumā. Saskaņā ar Ministru kabineta 2012. gada 18.decembra noteikumiem Nr. 940 „Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu” vidējā dzeņa ligzdošanas vietu aizsardzības nodrošināšanai var tikt veidoti mikroliegumi 2 – 10 ha platībā. Atbilstoši IUCN kritērijiem, sugas apdraudētības pakāpe Latvijā (Ķerus u.c. 2021) novērtēta kā zemākā apdraudējuma (*LC, Least Concern*).

2022. gadā veikto pētījumu laikā vidējo dzeņu pāris ligzdošanai piemērotā biotopā konstatēts platlapju koku grupas apkārtnē pie Upesleju sākumskolas, aptuveni 400 m attālumā no pārbūvējamās autoceļa trases. Paredzētās darbības vietas apkārtnē iespējama vidējo dzeņu ligzdošanas teritorija zināma arī Avotu mazdārziņu rajona apkārtnē.

Autoceļa pārbūves laikā netiks būtiski negatīvi ietekmēti vidējā dzeņa ligzdošanai piemēroti biotopi; netiks būtiski negatīvi ietekmēti vidējā dzeņa barošanās apstākļi.

Paredzētās darbības vietas tuvumā 2022. gada ligzdošanas sezonas laikā vairākās vietās ir konstatēti teritoriāli **melno dzilnu** pāri ligzdošanai piemērotā biotopā vai novēroti melno dzilnu

īpatņi ligzdošanai piemērotos biotopos. Sugas darbības pēdas – raksturīgie kalumi, nelielā skaitā konstatēti arī citviet paredzētās darbības vietas teritorijā un tās apkārtnē, īpaši ES nozīmes biotopu teritorijā.

Suga ir iekļauta Latvijā īpaši aizsargājamu sugu sarakstā (Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumi Nr.396 „*Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu*”) un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību 1. pielikumā. Melnā dzilna ir samērā plastiska attiecībā uz apdzīvoto vidi – tai ir plašas ligzdošanas teritorijas (200 – 300 ha), kurās ir nepieciešams liels daudzums lielu dimensiju vecu koku, tomēr nav obligāti nepieciešamas vienlaidus vecas vai tikai no lieliem kokiem sastāvošas mežaudzes. Ligzdošanai izmanto arī izcirtumos atstātos kokus, tomēr izcirtumu un jaunaudžu platības ainavā samazina dzīvotnes piemērotību (Bergmanis u.c. 2021).

Sugas populācijai konstatēta stabila īstermiņa tendence (2008. – 2018. gadu periods) un negatīva ilgtermiņa tendence (1991. – 2018. gadu periods) Latvijā (*Birdlife International* 2019). Pēc dienas putnu fona monitoringa rezultātiem melno dzilnu populācija 2005. – 2021. gadu periodā tiek vērtēta kā stabila, bet 2011. – 2021. gadu periodā konstatēts mērens pieaugums (Auniņš, Mārdega 2021). Atbilstoši IUCN kritērijiem, sugas apdraudētības pakāpe Latvijā (Ķerus u.c. 2021) novērtēta kā zemākā apdraudējuma (*LC, Least Concern*).

Paredzētās darbības rezultātā tiks samazināta melnās dzilnas ligzdošanai piemērotu biotopu platība, tomēr ņemot vērā sugas plašās ligzdošanas teritorijas, ietekme uz melnās dzilnas ligzdošanas un barošanās apstākļiem uzskatāma par nebūtisku.

Vokalizējošs **pelēkās dzilnas** tēviņš ligzdošanai piemērotā biotopā 2022. gadā konstatēts ES nozīmes biotopa *Aluviāli meži*, 91E0* poligona teritorijā Upesleju apkārtnē, aptuveni 400 m attālumā no paredzētās darbības vietas. DDPS “Ozols” pelēkajai dzilnai paredzētās darbības vietā ir reģistrētas vēl vairākas atradnes.

Suga ir samēra plastiska attiecībā uz apdzīvoto vidi – tai ir plašas ligzdošanas teritorijas (ap 100 – 200 ha), kurās var būt dažāda mežainība, tomēr ir nepieciešami gan lielu dimensiju koki un vecākas mežaudzes, gan skudrām bagātas vietas (Bergmanis u.c. 2021).

Suga ir iekļauta Latvijā īpaši aizsargājamu sugu sarakstā (Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumi Nr.396 „*Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu*”) un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību 1. pielikumā. Sugas populācijai konstatēta stabila īstermiņa tendence (2008 – 2018) Latvijā (*Birdlife International* 2019). Atbilstoši IUCN kritērijiem, sugas apdraudētības pakāpe Latvijā (Ķerus u.c. 2021) novērtēta kā zemākā apdraudējuma (*LC, Least Concern*).

Autoceļa pārbūves laikā netiks būtiski negatīvi ietekmēti pelēkās dzilnas ligzdošanai piemēroti biotopi; netiks būtiski negatīvi ietekmēti vidējā dzeņa barošanās apstākļi.

Vairākās vietās aizaugošos izcirtumos un antropogēni ietekmētos, ruderālos biotopos konstatēta **brūnā čakste** *Lanius collurio*.

Brūnā čakste ir Latvijā samērā bieži sastopama putnu suga; apdzīvo aizaugošus izcirtumus, krūmainas ceļmalas, augļu dārzus, mežmalas, mitras krūmainas ieplakas lauksaimniecības zemēs, aizaugošas pļavas, retumis arī augstos sūnu purvus ar koku grupām (LOB 1998). Vēsturiski suga ir specializējusies dzīvei lauksaimniecības zemēs, tomēr pēdējos gadu desmitos sekmīgi sākusi apdzīvot meža izcirtumus, jo tie pēc sava izmēra un struktūras bieži atgādina krūmainas lauksaimniecības zemes. Brūnā čakste iekļauta putniem bioloģiski vērtīgu zālāju indikatorsugu sarakstā (Auniņš 2013).

Latvijā ligzdojošās populācijas lielums tiek vērtēts kā 34608 – 90346 pāri (*Birdlife International* 2019). Sugas populācijas izmaiņu tendence gan ilgtermiņā (1995. – 2018. gadu

periods), gan īstermiņā (2005. – 2018. gadu periods) ir sarūkoša (*Birdlife International* 2019). Pēc dienas putnu fona monitoringa rezultātiem brūno čakstu populācijai 2005. – 2021. gadu periodā konstatēts mērens samazinājums, bet 2011. – 2021. gadu periodā konstatēts straujš samazinājums (Auniņš, Mārdega 2021). Atbilstoši *IUCN* kritērijiem, sugas apdraudētības pakāpe Latvijā (Ķerus u.c. 2021) novērtēta kā jutīga (*VU, Vulnerable*).

Šī atzinuma sagatavošanas vajadzībām veikto putnu uzskaišu laikā, vokalizējoši **meža baloži** *Columba oenas* konstatēti vairākās vietās līdz 500 m attālumā no paredzētās darbības vietas (bet ne tuvāk par 300 m). DDPS “Ozols” reģistrētie sugas novērojumi autoceļa trases tiešā tuvumā visticamāk ir attiecināmi uz neligzdojošiem īpatņiem.

Suga ir Latvijā īpaši aizsargājama (Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumi Nr.396 „*Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu*”), saskaņā ar Ministru kabineta 2012. gada 18.decembra noteikumiem Nr. 940 „*Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu*” meža baloža ligzdošanas vietu aizsardzības nodrošināšanai var tikt veidoti mikroliegumi 2 – 10 ha platībā un noteikta mikroliegumu buferzona līdz 100 ha platībā (ieskaitot mikrolieguma teritoriju).

Dobumperētājs, pārsvarā ligzdo melnās dzilnas kaltos dobumos. Suga regulāri ligzdo izcirtumos saglabātajos dobumainajos kokos vai to grupās.

Pēc dienas putnu fona monitoringa rezultātiem meža baložu populācijai 2005. – 2021. gadu periodā konstatēts mērens pieaugums, bet 2011. – 2021. gadu periodā populācijai konstatēts straujš pieaugums (Auniņš, Mārdega 2021). Atbilstoši *IUCN* kritērijiem, sugas apdraudētības pakāpe Latvijā (Ķerus u.c. 2021) novērtēta kā zemākā apdraudējuma (*LC, Least Concern*).

Paredzētās darbības vietas tiešā tuvumā nav konstatētas meža baložu ligzdošanai piemērotas vietas (lielu dimensiju koku dobumi). Paredzētā darbība būtiski neietekmēs meža baložu ligzdošanas apstākļus.

Paredzētās darbības vietas tiešā apkārtnē esošie sausie un skrajie priežu meži, izcirtumi un citas atklātas teritorijas ir piemērotas **sila cīruļa** *Lullula arborea* ligzdošanai; konstatēta vairāku pāru iespējama ligzdošana.

Latvijā samērā bieži sastopama putnu suga; ligzdo sausos, smilšainos zālajos, arī izcirtumos un jaunaudzēs (LOB 2002). Sugas populācijas izmaiņu tendence ilgtermiņā (1991. – 2016. gadu periods) ir pieaugoša, bet īstermiņā (2005. – 2018. gadu periods) tiek vērtēta kā stabila (*Birdlife International* 2019). Atbilstoši *IUCN* kritērijiem, sugas apdraudētības pakāpe Latvijā (Ķerus u.c. 2021) novērtēta kā zemākā apdraudējuma (*LC, Least Concern*).

Realizējot paredzēto darbību, daļēji tiks iznīcināta sila cīruļa ligzdošanai piemērotas dzīvotnes platība. Ietekme uz sila cīruļa ligzdošanas apstākļiem uzskatāma par nebūtisku. Sugu nelabvēlīgi ietekmē paredzētās darbības vietas apkārtnē esošo priežu mežu aizaugšana ar krūmu stāvu vides eitrofikācijas rezultātā. Veicot mežsaimniecisko darbību (atjaunošanas un izlases cirtes, jaunaudžu kopšanas pasākumi mežaudzēs, kur valdošā koku suga ir priede) paredzētās darbības vietas tuvumā regulāri tiek nodrošināti sila cīruļa ligzdošanai piemēroti biotopi un sugai nākotnē pastāv pārcelšanās iespējas.

Aptuveni 200 m attālumā no pārbūvējamā ceļa pamatstrases, 251. kvartāla 9. nogabalā 30.03.2022. konstatēta **mežzirbe** *Tetrastes bonasia* ligzdošanai piemērotā biotopā (novērotājs: Ilze Bojāre).

Suga ir iekļauta Latvijā īpaši aizsargājamu sugu sarakstā (Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumi Nr. 396 „*Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu*”) un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību 1. pielikumā. Mežzirbei īpaši piemērotas antropogēnās darbības maz traucētas mežaudzes ar blīvu

pameža stāvu, dabiskiem meža biotopiem raksturīgām struktūrām un izteiktu mikroreljefu. Suga ir izteikts nometnieks. Mežirbes Latvijas populācija vērtējama kā stipri apdraudēta un pēdējos desmit gados sarukusi pat par 78% (Strazds, Ķerus 2017). Pēc dienas putnu fona monitoringa rezultātiem mežirbes populācija 2005. – 2021. gadu periodā ir strauji sarūkoša; īstermiņā (2016. – 2021. gadu periods) populācija ir strauji sarūkoša (Auniņš, Mārdega 2021). Atbilstoši IUCN kritērijiem, sugas apdraudētības pakāpe Latvijā (Ķerus u.c. 2021) novērtēta kā apdraudēta (EN, *Endangered*).

Mitrājos Lielā un Mazās Juglas, Upesciema zivju dīķu apkārtnē konstatēta vairāku **somzīlīšu** *Remiz pendulinus* ligzdošana.

Suga ir Latvijā īpaši aizsargājama (Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumi Nr.396 „*Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu*”). Atbilstoši IUCN kritērijiem, sugas apdraudētības pakāpe Latvijā (Ķerus u.c. 2021) novērtēta kā zemākā apdraudējuma (LC, *Least Concern*).

Somzīlīte Latvijā atrodas uz tās izplatības areāla ziemeļu robežas; nevienā no izplatības areāla daļām suga nav apdraudēta un notiek pakāpeniska sugas izplatības areāla pārvietošanās ziemeļu virzienā (Valera *et al.* 1993, *Birdlife International* 2019). Suga apdzīvo dažādus krūmājus tiešā ūdenstilpju tuvumā.

Koku un krūmu apauguma novākšana neradīs būtisku negatīvu ietekmi uz somzīlītes Latvijā ligzdojošo populāciju. Apkārtējā teritorijā ir daudz šai sugas piemērotu ligzdošanas vietu un tās apdzīvotais biotops pēc plānotās saimnieciskās darbības veikšanas laika gaitā pakāpeniski atjaunosies.

Paredzētās darbības vietas apkārtnē, apdzīvotās vietās un mazdārziņu teritorijā ir reģistrēti **pupuķu** *Upupa epops* novērojumi. Novēroti arī īpatņi, kas ir barojušies uz pārbūvējamā autoceļa A4 nomales.

Suga ir iekļauta Latvijā īpaši aizsargājamo sugu sarakstā (Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumi Nr.396 „*Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu*”). Paredzētās darbības vietas apkārtnē esošās dzīvotnes ir novērtētas kā sugas ligzdošanai piemērotas. Pupuķis ligzdo koku dobumos, putnu būros, kā arī dažādās spraugās ēkās u.c. Suga ir Latvijā samērā reti sastopama, populācijas lielums Latvijā: 250 – 450 ligzdojoši pāri (*Birdlife International* 2019). Pierīgas apkārtnē ir konstatēts viens no augstākajiem pupuķu ligzdošanas blīvumiem Latvijā. Paredzētā darbība būtiski neietekmēs sugas barošanas apstākļus, netiks iznīcinātas sugai piemērotas ligzdošanas vietas. Atbilstoši IUCN kritērijiem, sugas apdraudētības pakāpe Latvijā (Ķerus u.c. 2021) novērtēta kā gandrīz apdraudēta (NT, *Near Threatened*).

24.07.2017. Salaspils novada Avotu apkārtnē novērots **ķīķis** *Pernis apivorus* ligzdošanai piemērotā biotopā (Kārļa Millera eksperta atzinuma informācija).

Suga ir iekļauta Latvijā īpaši aizsargājamo sugu sarakstā (Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumi Nr. 396 „*Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu*”) un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību 1. pielikumā.

Sugas populācijai konstatēta pieaugoša ilgtermiņa tendence (1991. – 2016. gadu periods) un pieaugoša īstermiņa tendence (2007. – 2018. gadu periods) Latvijā (*Birdlife International* 2019). Atbilstoši IUCN kritērijiem, sugas apdraudētības pakāpe Latvijā (Ķerus u.c. 2021) novērtēta kā zemākā apdraudējuma (LC, *Least Concern*).

Apdzīvo dažāda vecuma mežaudzes, kas mijas ar atklātām vietām: izcirtumiem, pļavām, laukiem u.c. Visai plastisks pret ligzdošanas vietu, katru gadu būvē jaunu ligzdu (Latvijas

Ornitoloģijas biedrība 2002). Sugas ligzdošanas tiešā paredzētās darbības vietas tuvumā ir maz iespējama.

Zālajos Upesciema dīķu apkārtnē, mitrā zālajā autoceļa A4 un autoceļa P5 krustojuma apkārtnē, Blaņķu apkārtnē konstatēti vokalizējoši **griežu** *Crex crex* tēviņi.

Suga ir iekļauta Latvijā īpaši aizsargājamo sugu sarakstā (Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumi Nr.396 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu”) un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību 1. pielikumā.

Latvijā samērā bieži sastopama suga dažāda veida atklātā ainavā. Pēc skaita pieauguma pagājušā gadsimta deviņdesmitajos gados (liels daudzums atmatu, neintensīva un neefektīva lauksaimniecības prakse) sugas īstermiņa (2006. – 2018. gadu periods) populācijas tendence ir negatīva (*Birdlife International* 2019). Atbilstoši *IUCN* kritērijiem, sugas apdraudētības pakāpe Latvijā (Ķerus u.c. 2021) novērtēta kā gandrīz apdraudēta (NT, *Near Threatened*).

Paredzētā darbība var lokāli negatīvi ietekmēt (daļēji iznīcināt) sugas ligzdošanai piemērotu dzīvotni mitrā zālajā autoceļa A4 un autoceļa P5 krustojuma apkārtnē, tomēr ietekme kopumā vērtējama kā nebūtiska.

Mitrajos Upesciema dīķu, Sunīšu ezera apkārtnē un mitrā zālajā autoceļa A4 un autoceļa P5 krustojuma apkārtnē konstatēta iespējama **dzērvijs** *Grus grus* ligzdošana.

Dzērve ir Latvijā īpaši aizsargājama (Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumi Nr.396 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu”) suga, kā arī iekļauta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību 1. pielikumā.

Sugas populācijai konstatēta pieaugoša ilgtermiņa tendence (1980. – 2017. gadu periods) un pieaugoša īstermiņa tendence (2005. – 2018. gadu periods) Latvijā (*Birdlife International* 2019). Pēc dienas putnu fona monitoringa rezultātiem dzērvijs populācijai 2005. – 2021. gadu periodā konstatēts mērens pieaugums, bet 2011. – 2021. gadu periodā populācija raksturota kā stabila (Auniņš, Mārdega 2020). Atbilstoši *IUCN* kritērijiem, sugas apdraudētības pakāpe Latvijā (Ķerus u.c. 2021) novērtēta kā zemākā apdraudējuma (*LC, Least Concern*).

Mitrajos Upesciema dīķu un Sunīšu ezera apkārtnē konstatēta iespējama **niedru lija** *Circus aeruginosus* ligzdošana. Niedru lija apdzīvo niedrājiem aizaugušas ūdenstilpes – ezerus, dīķus, karjerus, bebru uzpludinājumus, arī purvus ar blīvākām niedru audzēm vai niedrēm aizaugušas pļavas. Barojas arī klajā lauku ainavā vai purvos (LOB 1999). Sugai raksturīgi tāli (vairāku kilometru attālumā) barošanās lidojumi no ligzdošanas vietas.

Latvijā ligzdojošās populācijas skaita vērtējums ir 12774 ligzdojošas mātītes (*best single value, Birdlife International* 2019); sugas populācijas īstermiņa tendence (2007. – 2018. gadu periods) ir neskaidra, bet ilgtermiņa tendence (1980. – 2018. gadu periods) ir nezināma (*Birdlife International* 2019). Pēc dienas putnu fona monitoringa rezultātiem niedru liju populācijai 2015. – 2020. gadu periodā konstatēts straujš samazinājums, bet 2009. – 2019. gadu periodā konstatēts mērens samazinājums (Auniņš, Mārdega 2020). Atbilstoši *IUCN* kritērijiem, sugas apdraudētības pakāpe Latvijā (Ķerus u.c. 2021) novērtēta kā zemākā apdraudējuma (*LC, Least Concern*).

Paredzētās darbības vietas tiešā tuvumā konstatēta pierādīta baltā stārķa *Ciconia ciconia* ligzdošana: Upesciemā Ziedu ielas apkārtnē, Salaspils pagasta Mazdruvu apkārtnē.

Paredzētā darbība būtiski neietekmēs baltā stārķa ligzdošanas un barošanās apstākļus.

5. Konstatētās īpaši aizsargājamās vaskulāro augu sugas un to izplatības īpatnības, kā arī esošie un potenciālie (ja tos iespējams identificēt) apdraudošie faktori apsekotajā teritorijā un to ietekmes vērtējums

Saskaņā ar DDPS “Ozols” Ozols” pieejamo informāciju, paredzētās darbības vietā un tās iespējamās ietekmes zonā (līdz 50 m no paredzētās darbības vietas) ir konstatētas Latvijā īpaši aizsargājamo vaskulāro augu sugas.

Samērā bieži mežaudzēs autoceļa A4 trases tiešā tuvumā konstatēts **gada staipeknis** *Lycopodium annotinum*.

Gada staipeknis iekļauts Latvijā īpaši aizsargājamo sugu sarakstā (Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumi Nr.396 „*Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu*”) 2. pielikumā (ierobežoti izmantojama suga), un tas iekļauts arī Eiropas Padomes direktīvas 92/43/EEK "Par dabīgo biotopu, savvaļas augu un dzīvnieku sugu aizsardzību" V pielikumā, kopējā grupā *Lycopodium* spp.

Latvijā gada staipeknis sastopams diezgan bieži visā teritorijā, parasti veido klājeniskas dažāda lieluma audzes sausieņu un nosusinātajos mežos, diezgan bieži veido tīraudzes. Analizējot gada staipekņa izplatību A/S “Latvijas valsts meži” valdījumā esošajos mežos, konstatēts, ka sugai ir vienmērīga izplatība visos fiziogēogrāfiskajos un ģeobotāniskajos rajonos, tā sastopama gan dabiskos, gan ietekmētos un pārveidotos biotopos, pie tam nosusinātos mežos tai nereti ir ekspansīvs raksturs (Rove u.c. 2015) un suga ir viens no vides susināšanas ietekmē notiekošas degradācijas rādītājiem.

DDPS “Ozols” reģistrētas 32 sugas laukumveida atradnes; vairāk nekā 1000 punktveida sugas atradnes; vairāk nekā 1000 sugas atradnes – novērojumi.

Samērā bieži mežaudzēs autoceļa A4 trases tiešā tuvumā konstatēts **vālišu staipeknis** *Lycopodium clavatum*.

Vālišu staipeknis iekļauts Latvijā īpaši aizsargājamo sugu sarakstā (Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumi Nr.396 „*Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu*”) 2. pielikumā (ierobežoti izmantojama suga), un tas iekļauts arī Eiropas Padomes direktīvas 92/43/EEK "Par dabīgo biotopu, savvaļas augu un dzīvnieku sugu aizsardzību" V pielikumā, kopējā grupā *Lycopodium* spp.

Vālišu staipeknis ir Latvijā samērā bieži sastopama suga, veido klājeniskas dažāda lieluma monodominantas audzes sausieņu un nosusinātajos mežos (Priedītis 2014).

DDPS “Ozols” reģistrētas 13 sugas laukumveida atradnes; vairāk nekā 1000 punktveida sugas atradne; vairāk nekā 1000 sugas atradnes – novērojumi.

Zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 80600080041, aptuveni 25 m attālumā no pārbūvējamā ceļa klātnes konstatēta **apdzira** *Huperzia selago*.

Apdzira iekļauta Latvijā īpaši aizsargājamo sugu sarakstā (Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumi Nr.396 „*Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu*”) 2. pielikumā (ierobežoti izmantojama suga), un tas iekļauts arī Eiropas Padomes direktīvas 92/43/EEK "Par dabīgo biotopu, savvaļas augu un dzīvnieku sugu aizsardzību" V pielikumā, kopējā grupā *Lycopodium* spp.

Latvijā samērā bieži sastopama suga noēnotās un mitrās mežaudzēs (Priedītis 2014).

DDPS “Ozols” reģistrētas vairāk nekā 1000 punktveida sugas atradnes; vairāk nekā 1000 sugas atradnes – novērojumi.

Parastā plakanstaipekņa *Diphasium complanatum* audze aptuveni 100 m² platībā konstatēta 181. kvartāla 11. nogabalā (novērotājs: Ansis Opmanis). Sugas atradne atrodas aptuveni 80 m attālumā no pārbūvējamā V31 autoceļa posma.

Parastais plakanstaipeknis ir Latvijā īpaši aizsargājama (Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumi Nr. 396 „*Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu*”) suga. Sugas atradņu aizsardzības nodrošināšanai var tikt veidoti mikroliegumi (Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 940 „*Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu*”).

Latvijā reti sastopama suga priežu mežos sausās minerālaugsnēs (Priedītis 2014).

DDPS “Ozols” reģistrētas 17 sugas laukumveida atradnes; reģistrētas 373 punktveida sugas atradnes; 211 sugas atradnes – novērojumi.

Vitāla, iepriekš neregistrēta pļavas silpurenes ***Pulsatilla pratensis*** atradne ar vairākiem simtiem eksemplāru konstatēta zemes vienībā ar kadastra numuru 80600121079 un 80600120994 aptuveni 0,5 ha platībā, kā arī zemes vienībā ar kadastra numuru 80600120067 aptuveni 0,25 ha platībā. Silpureņu atradnes novietotas Latvijas reģionālā autoceļa P2 *Juglas papīrfabrikas ciemats—Upesciems* malā esošajās priežu audzes, autoceļa tiešā tuvumā. Sugas dzīvotnes antropogēni būtiski ietekmētas.

Pļavas silpurene iekļauta Latvijā īpaši aizsargājamo sugu sarakstā (Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumi Nr.396 „*Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu*”).

Latvijā suga nevienmērīgi izplatīta. Piejūras zemienē suga sastopama samērā bieži. Sastopama piejūras un iekšzemes kāpās, sausos priežu mežos un smilšainās nogāzēs (Priedītis 2014).

DDPS “Ozols” reģistrētas 51 sugas laukumveida atradnes; 911 punktveida sugas atradne; 562 sugas atradnes – novērojumi.

2022. gadā veikto pētījumu laikā apsekota DDPS “Ozols” reģistrētā **jumstiņu gladiolas** *Gladiola imbricatus* atradne mitrājā Sunīšu ezera apkārtnē, zemes vienībā ar kadastra numuru 80600120106, aptuveni 50 m attālumā no esošās autoceļa A4 trases. Konstatēti trīs noziedējuši augi. Jāatzīmē, ka apsekojot zināmo atradni 2017. un 2018. gadā, dabas eksperta atzinuma sagatavošanas vajadzībām atradni apsekojusi dabas eksperte Inese Silamiķele un sugu nav konstatējusi; norādīts, ka atradne iznīcināta. Jumstiņu gladiolas atradnē un tās apkārtnē nesen veikta krūmu izciršana, atradne labā stāvoklī.

DDPS “Ozols” reģistrēta arī jumstiņu gladiolas atradne zemes vienībā ar kadastra numuru 80310150429, aptuveni 150 m attālumā no pārbūvējamās A4 autoceļa trases.

Jumstiņu gladiolas atradne (aptuveni 20 augi) konstatēta arī ES nozīmes zālāju biotopa *Mitri zālāji periodiski izžūstošās augsnes*, 6410 poligona teritorijā (novērotājs: Ansis Opmanis) autoceļa P2 perifērijā. Nav zināma precīza atradnes vieta

Jumstiņu gladiola ir Latvijā īpaši aizsargājama (Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumi Nr. 396 „*Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu*”) suga. Sugas atradņu aizsardzības nodrošināšanai var tikt veidoti mikroliegumi (Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 940 „*Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu*”).

Latvijā diezgan reti un nevienmērīgi sastopama suga, pārsvarā austrumu un centrālajā daļā, upju palienēs un ielejās atsevišķi eksemplāri un dažāda lieluma grupas palieņu pļavās, skrajos krūmājos, mežmalās (Priedītis 2014).

DDPS “Ozols” reģistrētas 67 punktveida sugas atradnes. Reģistrēti 197 sugas reģistrējumi sugas novērojumu slānī. Sugas atradņu aizsardzības nodrošināšanai izveidoti 2 mikroliegumi. Laukumveida atradnes nav reģistrētas.

Nenoteiktas sugas **naktsvijoles** *Platanthera* sp. konstatētas vairākās vietās pārbūvējamā autoceļa tiešā tuvumā.

Latvijā sastopamas divas naktsvijoļu sugas: smaržīgā naktsvijole *Platanthera bioflia* un zaļziedu naktsvijole *Platanthera chlorantha*. Sugas savstarpēji nosakāmas tikai aktīvās ziedēšanas fāzē. Naktsvijoles ir Latvijā samērā bieži izplatītas, sastopamas dažāda mitruma apstākļos zālajos, mežos un krūmajos (Priedītis 2014).

DDPS “Ozols” naktsvijoļu ģintij reģistrētas vairāk nekā 1000 punktveida sugas atradnes; vairāk nekā 1000 sugas atradnes – novērojumi.

Zemes vienībā ar kadastra numuru 80840020098, 182. kvartāla 12. nogabalā konstatētas 10 **Fuksa dzegužpirkstītes** *Dactylorhiza fuchsii*. Suga konstatēta mitrā ieplakā aptuveni 90 gadus vecā priežu mežaudzē (meža augšanas apstākļu tips – niedrājs).

Fuksa dzegužpirkstīte iekļauta Latvijā īpaši aizsargājamu sugu sarakstā (Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumi Nr.396 „*Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu*”)

Latvijā samērā bieži sastopama suga mitros un purvainos mežos, augsto purvu perifērijā (Priedītis 2014).

DDPS “Ozols” reģistrētas vairāk nekā 1000 punktveida sugas atradnes; 541 sugas atradne – novērojumi.

6. Citas apsekotās teritorijas bioloģiskās daudzveidības un ainavas saglabāšanai nozīmīgas vērtības, piemēram, dižkoki, veci koki, alejas, zinātniski nozīmīgas sugu atradnes

Saskaņā ar DDPS “Ozols” pieejamo informāciju, paredzētās darbības vietas apkārtne konstatētie dižkoki atrodas attālumā, kas ir lielāks par 100 m no pārbūvējamās autoceļa trases.

Veicot teritorijas apsekošanu šī atzinuma sagatavošanas vajadzībām, paredzētās darbības vietas tiešā tuvumā (līdz 50 m attālumā no pārbūvējamās autoceļa trases) konstatētas sešas parastās priedes *Pinus sylvestris*, kuru stumbra apkārtmērs 1,3 m augstumā pārsniedz 2,5 m un kas saskaņā ar Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumiem Nr. 264. „*Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi*” atbilst aizsargājama koka (dižkoka) noteikšanas kritērijiem. Saskaņā ar esošo likumdošanu, dižkoks un tā tuvākā apkārtne ir īpaši aizsargājama dabas teritorija – aizsargājams ir ne tikai pats koks, bet arī teritorija zem koka vainaga un vēl 10 m josla ap to.

Veicot teritorijas apsekošanu šī atzinuma sagatavošanas vajadzībām, paredzētās darbības vietas tiešā tuvumā (līdz 50 m attālumā no pārbūvējamās autoceļa trases) konstatētas astoņas parastās priedes – potenciāli dižkoki (tuvākajā laikā var sasniegt dižkoka parametrus). Autoceļa pārbūves iespējamā ietekmes zonā konstatētie dižkoki vai potenciālie dižkoki, to parametri un novietojums apkopoti 1. tabulā.

1. tabula. Paredzētās darbības vietas apkārtņē konstatētie dižkoki un potenciālie dižkoki, to parametri un novietojums attiecībā pret pārbūvējamo autoceļa trasi.

Nr.p.k.	Koku suga	Stumbra apkārtmērs	Dižkoka statuss	Kvartāls, nogabals/ Kadastra numurs	Novietojums	DDPS "Ozols"
1.	Parastā priede <i>Pinus sylvestris</i>	2,99 m	Dižkoks	80840120065	Aptuveni 122 m attālumā no A4 apbraukšanas vajadzībām pārbūvējama ceļa posma.	Reģistrēts
2.	Parastā priede <i>Pinus sylvestris</i>	3,12 m	Dižkoks	80600120102	Aptuveni 150 m attālumā no A4 autoceļa pamatrases	Reģistrēts
3.	Parastā priede <i>Pinus sylvestris</i>	2,47 m	Potenciāls dižkoks	250. kvartāla 5.nogabals 80600080082	Aptuveni 150 m attālumā no A4 autoceļa pamatrases	Reģistrēts
4.	Klinškalnu priede <i>Pinus contorta</i>	1,22 m	Potenciāls dižkoks	250. kvartāla 6. nogabals 80600080082	Aptuveni 100 m attālumā no A4 autoceļa pamatrases	Reģistrēts
5.	Parastā priede <i>Pinus sylvestris</i>	2,38 m	Potenciāls dižkoks	251. kvartāla 7. nogabals 80600080082	Aptuveni 140 m attālumā no A4 autoceļa pamatrases	Reģistrēts
6.	Parastā priede <i>Pinus sylvestris</i>	3,0 m	Dižkoks	251. kvartāla 5. nogabals	Aptuveni 30 m attālumā no A4 autoceļa pamatrases	Neregistrēts
7.	Parastā priede <i>Pinus sylvestris</i>	2,44 m	Potenciāls dižkoks	80600121079	Aptuveni 35 m attālumā no A4 autoceļa pamatrases	Neregistrēts
8.	Parastā priede <i>Pinus sylvestris</i>	2,40 m	Potenciāls dižkoks	201. kvartāla 9. nogabals 80840060324	Aptuveni 50 m attālumā no A4 autoceļa pamatrases	Neregistrēts
9.	Parastā priede <i>Pinus sylvestris</i>	2,55 m	Dižkoks	80840120173	Aptuveni 15 m attālumā no A4 autoceļa pamatrases	Neregistrēts
10.	Parastā priede <i>Pinus sylvestris</i>	2,30 m	Potenciāls dižkoks	80840060129	Aptuveni 20 m attālumā no A4 autoceļa pamatrases	Neregistrēts

11.	Parastā priede <i>Pinus sylvestris</i>	2,40 m	Potenciāls dižkoks	80840060129	Aptuveni 15 m attālumā no A4 autoceļa pamatrases	Nereģistrēts
12.	Parastā priede <i>Pinus sylvestris</i>	2,50 m	Dižkoks	80840120210	Aptuveni 12 m attālumā no A4 autoceļa pamatrases	Nereģistrēts
13.	Parastā priede <i>Pinus sylvestris</i>	2,50 m	Dižkoks	80600120982	Aptuveni 10 m attālumā no A4 autoceļa pamatrases	Nereģistrēts
14.	Parastā priede <i>Pinus sylvestris</i>	2,3 m	Potenciāls dižkoks	80600120101	Aptuveni 40 m attālumā no A4 autoceļa pamatrases	Nereģistrēts
15.	Parastā priede <i>Pinus sylvestris</i>	2,60 m	Dižkoks	80600121284	Aptuveni 45 m attālumā no A4 autoceļa pamatrases	Nereģistrēts
16.	Parastā priede <i>Pinus sylvestris</i>	2,40 m	Potenciāls dižkoks	80600060741	Aptuveni 55 m attālumā no A4 autoceļa pamatrases	Nereģistrēts
17.	Parastā priede <i>Pinus sylvestris</i>	3,1 m Divi saauguši stumbri aptuveni 4 m augstumā	Dižkoks	80600080041	Aptuveni 3 m attālumā no A4 autoceļa pamatrases	Nereģistrēts
18.	Parastā priede <i>Pinus sylvestris</i>	2,45 m	Potenciāls dižkoks	669. kvartāla 10. nogabals 80310070104	Aptuveni 35 m attālumā no A4 autoceļa pamatrases	Nereģistrēts
19.	Parastā priede <i>Pinus sylvestris</i>	2,47 m	Potenciāls dižkoks	669. kvartāla 10. nogabals 80310070104	Aptuveni 15 m attālumā no A4 autoceļa pamatrases	Nereģistrēts

7. Plānotās saimnieciskās darbības ietekmes uz ES nozīmes un Latvijā aizsargājamiem biotopiem un īpaši aizsargājamām putnu sugām, to labvēlīga aizsardzības stāvokļa nodrošināšanas prasības un darbības

7.1. Ietekme uz ES nozīmes un Latvijā īpaši aizsargājamiem biotopiem un ietekmi mazinošie pasākumi

Realizējot paredzēto darbību, tiks iznīcināts ES nozīmes biotops *Mežainas piejūras kāpas*, 2180 aptuveni 9,4 ha platībā (pārsvarā vidējas un zemas kvalitātes, antropogēnās darbības būtiski ietekmēti biotopi), kas atbilst 0,018% no konkrētā biotopa platības Latvijā.

Saskaņā ar aktuālo informāciju – “Ziņojums Eiropas Komisijai par ES nozīmes biotopu (dzīvotņu) un sugu aizsardzības stāvokli Latvijā, novērtējums par 2013.-2018.gada periodu”,

ES nozīmes biotopa *Mežainas piejūras kāpas*, 2180 sastopamība valstī ir no 51 342 līdz 60 000 ha, sastopamības areāls valstī vērtēts kā labvēlīgs, tendences – stabilas. Konkrētā biotopa aizņemtā platība valstī vērtēta kā – aizsardzības stāvoklis labvēlīgs. Biotopa struktūru un funkciju, kā arī kopējais vērtējums atzīts kā “aizsardzības stāvoklis nelabvēlīgs – nepietiekams”, nākotnes perspektīvu vērtējums – “aizsardzības stāvoklis nelabvēlīgs – nepietiekams”.

Realizējot paredzēto darbību, tiks iznīcināts ES nozīmes biotops *Veci vai dabiski boreāli meži*, 9010* aptuveni 2,3 ha platībā (pārsvārā vidējas un zemas kvalitātes, antropogēnās darbības būtiski ietekmēti biotopi), kas atbilst 0,005% no konkrētā biotopa platības Latvijā.

Saskaņā ar aktuālo informāciju – “Ziņojums Eiropas Komisijai par ES nozīmes biotopu (dzīvotņu) un sugu aizsardzības stāvokli Latvijā, novērtējums par 2013.-2018.gada periodu”, ES nozīmes biotopa *Veci vai dabiski boreāli meži* 9010* sastopamība valstī ir no 49 633 līdz 75 000 ha, sastopamības areāls valstī vērtēts kā labvēlīgs, tendences – nezināmas. Konkrētā biotopa aizņemtā platība valstī vērtēta kā – aizsardzības stāvoklis nezināms. Biotopa struktūru un funkciju, kā arī kopējais vērtējums atzīts kā “aizsardzības stāvoklis nelabvēlīgs – slikts”, nākotnes perspektīvu vērtējums – “aizsardzības stāvoklis nezināms.

Zemes vienībās ar kadastra numuru 80840120205 un 80840120094 konstatēts ES nozīmes biotopa *Piejūras zemienes smiltāju līdzenumu sausi virsāji*, 2320 poligons ar kopējo platību 0,15 ha. Konstatēts biotopa 1. variants (veidojas, aizaugot smiltājiem) labā kvalitātē. Biotopam mākslīga izcelsme, atrodas zem elektrolīnijas.

Biotopa poligons robežojas ar A4 apbraukšanas vajadzībām pārbūvējama ceļa posmu, ceļa pārbūve biotopa teritorijā (elektrolīnija) netiek plānota. Hidroloģiskie apstākļi paredzētās darbības rezultātā biotopā neizmainīsies un nav sagaidāma tā kvalitātes pasliktināšanās.

Nodrošinot izlīdzinātu ūdens režīmu Ķīvuļurgas šķērsojuma vietā netiks negatīvi ietekmēts hidroloģiskais režīms ES nozīmes biotopa *Aluviāli meži*, 91E0 teritorijā zemes vienībā ar kadastra numuriem 80840120197, 80840120027, 80840120025.

ES nozīmes biotopu platība un kvalitāte būtiski nesamazināsies. Paredzētajai darbībai netiek prognozēta būtiska ietekme uz esošajiem hidroloģiskajiem apstākļiem apkārtējās mežaudzēs.

Nelabvēlīgu ietekmi uz biotopiem var izraisīt ūdens un augsnes piesārņojums vai fiziska iedarbība. Projektēšanas un būvdarbu laikā ir ieteicams nepieļaut ūdens un augsnes piesārņojumu.

7.2. Ietekme uz īpaši aizsargājamām putnu sugām un ietekmi mazinošie pasākumi

Paredzētās darbības vietas teritorijā un tās apkārtnē ir konstatētas Latvijā vai ES īpaši aizsargājamas putnu sugas.

Pamatojoties uz ekoloģiskās nišas analīzes rezultātiem (Avotiņš 2019; Bergmanis u.c. 2021), paredzētās darbības vietā un tās apkārtnē definētas apodziņa, vidējā dzeņa, baltmugurdzeņa un ūpja aizsardzībai prioritāras teritorijas.

Kā nozīmīgākais meža biotopus apdzīvojošo īpaši aizsargājamo putnu sugu ietekmējošais faktors tiek minēta mežizstrāde, kuras laikā var tikt fiziski iznīcinātas putnu ligzdas un to mazuli, vai dzīvotņu fragmentācijas rezultātā samazinās piemērotas dzīvotnes platība un ligzdošanas iecirkņa kvalitāte (Avotiņš 2019; Bergmanis u.c. 2021). Tāpat, tiek norādīta antropogēnas izcelsmes trokšņa radītā traucējuma negatīvā ietekme (Avotiņš 2019; Strazds, Ķerus 2017).

Veicot saimniecisko darbību īpaši aizsargājamo putnu sugu ligzdošanai potenciāli nozīmīgajos meža nogabalos (īpaši ES nozīmes biotopu teritorijā, kas atbilst DMB noteikšanas kritērijiem), tiks samazināta īpaši aizsargājamo putnu sugu ligzdošanai piemērotu dzīvotņu platība. Paaugstināts antropogēnas izcelsmes traucējums plānoto būvdarbu laikā un objekta

ekspluatācijas laikā var lokāli negatīvi ietekmēt īpaši aizsargājamo putnu sugu ligzdošanas un barošanās apstākļus. Tomēr jāņem vērā, ka paredzētās darbības vietā ir jau esošs, augsts antropogēnas izcelsmes traucējums (tajā skaitā paaugstināts trokšņa līmenis).

Pēc piesardzības principa, lai samazinātu iespējamo ietekmi uz īpaši aizsargājamo putnu sugu ligzdošanu, darbības, kas saistītas ar pārbūvējamā autoceļa trases attīrīšanu no mežaudzes, krūmājiem u.c. neveic laika periodā no 1. marta līdz 31. jūlijam.

Sākot no jūlija beigām, lielākās daļas Latvijā īpaši aizsargājamo putnu sugu mazuļi ir sasnieguši lidotspēju vai ir pietiekami termostabili, lai tie neaizietu bojā, pieaugušo putnu iztraucēšanas gadījumā.

7.3. Ietekme uz īpaši aizsargājamām vaskulāro augu sugām un ietekmi mazinošie pasākumi

Paredzētās darbības vietas teritorijā un tās apkārtnē ir konstatētas Latvijā īpaši aizsargājamās vaskulāro augu sugas.

Sugu ziņojumā Eiropas Komisijai apdzira, gada un vāļišu staipeknis tiek ziņotas kā sugu grupa ar nosaukumu '*Lycopodium spp.*', kas paskaidrota plašāk kā staipekņu klase (Ziņojums EK, 2019). Kopējais izplatības areāls Latvijā ir visa valsts - 64611 km², staipekņi saskaitīti 4234 kvadrātos (1x1 km), maksimālā populācija valstī vērtēta kā 7120 atradnes, *Natura 2000* teritorijās 2183 kvadrātos (1x1km). Datu novērtējumā kopējais *Lycopodium spp.* sugu populāciju stāvoklis, dzīvotne, nākotnes izredzes un aizsardzības stāvoklis novērtēts kā nelabvēlīgs – nepietiekams, bet stabils (U1). Kopējā staipekņu grupas aizsardzība tiks pietiekami nodrošināta, aizsargājot ES nozīmes mežu biotopos.

Gada staipeknis, vāļišu staipeknis un apdzira ir Latvijā bieži sastopamas sugas un konkrēto atradņu potenciāla iznīcināšana neatstās uz sugu kopējo populāciju būtiski negatīvu ietekmi ne lokālā, ne reģionālā vai nacionālā mērogā.

Parastā plakanstaipekņa atradne atrodas aptuveni 80 m attālumā no pārbūvējamā V31 autoceļa posma. Sugas atradnē netiks veikta saimnieciskā darbība un negatīva ietekme uz sugas atradni nav prognozējama.

Plānojot ceļa pārbūvi, nepieciešams saglabāt neizmainītu hidroloģisko režīmu mitrājā Sunīšu ezera apkārtnē, zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 80600120106, kur zināma ilggadīga jumstiņu gladiolas atradne. Neveicot saimniecisko darbību jumstiņu gladiolas atradnē un nodrošinot neizmainītus mitruma apstākļus, negatīva ietekme uz sugas atradni nav prognozējama.

Naktsvijolu atradņu potenciāla iznīcināšana paredzētās darbības veikšanas rezultātā neatstās uz sugu kopējo populāciju būtiski negatīvu ietekmi ne lokālā, ne reģionālā vai nacionālā mērogā. Naktsvijoles ir ekoloģiski plastiskas sugas un bieži sastopamas visā Latvijas teritorijā.

Fuksa dzegužpirkstītes atradne paredzētās darbības rezultātā var tikt iznīcināta, kā arī var tikt pasliktināta sugas dzīvotnes kvalitāte 182. kvartāla 12. nogabalā (potenciāli izmainīts hidroloģiskais režīms). Suga ir Latvijā bieži sastopama un atradnes potenciāla iznīcināšana neatstās uz sugas kopējo populāciju būtiski negatīvu ietekmi reģionālā vai nacionālā mērogā.

Paredzētās darbības veikšanai pļavas silpurenes atradnēs zemes vienībās ar kadastra numuru 80600121079, 80600120994 un 80600120067 prognozējama būtiska negatīva ietekme uz sugas populāciju lokālā un reģionālā mērogā. Lai arī sugas atradnes ir antropogēni būtiski ietekmētas, tās ir vitālas un piemērotas sugas ilglaicīgai pastāvēšanai (13. pielikums).

Sugas atradnes šķērso gan ceļa trases 1. variants, gan ceļa trases 2. variants. Rekomendējams pārbūvējot plānoto autoceļa trasi ārpus sugas atradnēm, neveicot saimniecisko darbību sugas dzīvotnēs.

Mazākā skaitā suga konstatēta arī citās atradnēs pārbūvējamā autoceļa tiešas ietekmes zonā.

Ja nav iespējams izvairīties no paredzētās darbības veikšanas pļavas silpurenes nozīmīgajās atradnēs, pļavas silpureni ir iespējams saglabāt, veicot augu pārstādīšanu piemērotā biotopā ārpus paredzētās darbības vietas. Sugas pārstādīšanai piemērotākās vietas apkārtējā teritorijā ir vismaz labas kvalitātes ES nozīmes biotopu *Mežainas piejūras kāpas*, 2180 teritorijas. Īpaši piemēroti biotopi, kur jau ir zināmas esošas sugas atradnes un kas var nodrošināt sugas ilglaicīgu pastāvēšanu un saglabāšanos nākotnē lokālā mērogā.

Pārstādāmos augus kopā ar esošo substrātu un pavadītājaugiem vismaz 50 cm rādiusā no katra auga vasas un vismaz 30 cm dziļumā, jāpārvieta uz ES nozīmes biotopa *Mežainas piejūras kāpas*, 2180 teritoriju, tādējādi mākslīgi izveidojot īpaši aizsargājamas augu sugas atradni. Sugas pārstādīšanas pasākumi veicami Dabas aizsardzības pārvaldes sertificēta vaskulāro augu eksperta uzraudzībā.

8. Secinājumi par plānotās darbības vai pasākuma ietekmi uz konstatēto sugu un biotopu stāvokli un bioloģisko vērtību, kā arī uz piegulošo teritoriju un nosacījumi darbības vai pasākuma veikšanai

1. Paredzētās darbības vietā un tās iespējamā ietekmes zonā (līdz 50 m no paredzētās darbības vietas robežas) ir konstatēti ES nozīmes vai Latvijā īpaši aizsargājami biotopi.

2. Paredzētajai darbībai būtiskas negatīvas ietekmes uz ES nozīmes biotopu teritoriju nebūs; ES nozīmes biotopu platība, kvalitāte un ekoloģiskās funkcijas būtiski nesamazināsies.

3. Paredzētās darbības vietā un tās iespējamā ietekmes zonā (līdz 50 m no paredzētās darbības vietas robežas) ir konstatētas Latvijā īpaši aizsargājamas vaskulāro augu sugas: gada staipekņi, vāļišu staipekņi, apdzira, Fuksa dzegužpirkstīte, nenoteiktas sugas naktsvijole, jumstiņu gladiola, pļavas silpurene.

4. Nepieciešams saglabāt pļavas silpureņu vitālās atradnes, novirzot plānoto ceļa pārbūves un izbūves darbus vai veicot sugas pārstādīšanas pasākumus piemērotos biotopos saskaņā ar 7.3. nodaļā sniegtajām rekomendācijām.

5. Plānojot ceļa pārbūvi, nepieciešams saglabāt neizmainītu hidroloģisko režīmu mitrājā Sunīšu ezera apkārtnē un neveikt saimniecisko darbību zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 80600120106, kur zināma ilggadīga jumstiņu gladiolas atradne.

6. Paredzētās darbības veikšanas rezultātā ietekme uz gada staipekņa, vāļišu staipekņa, apdziras, Fuksa dzegužpirkstītes un naktsvijolu atradnēm vērtējama kā nebūtiska; konkrēto atradņu potenciāla iznīcināšana neatstās uz sugu kopējo populāciju būtiski negatīvu ietekmi ne lokālā, ne reģionālā vai nacionālā mērogā.

7. Pamatojoties uz ekoloģiskās nišas analīzes rezultātiem (Avotiņš 2019; Bergmanis u.c. 2021), paredzētās darbības vietā un tās apkārtnē definētas apodziņa, vidējā dzeņa, baltmugurdzeņa un ūpja aizsardzībai prioritāras teritorijas.

8. Potenciāli negatīvā ietekme uz paredzētās darbības vietas apkārtnē konstatēto Latvijā un ES īpaši aizsargājamo putnu sugu ligzdošanas un barošanās apstākļiem (tajā skaitā potenciāls trokšņa līmeņa pieaugums), ievērojot 7.2. nodaļā ieteiktos ietekmi mazinošos pasākumus, vērtējama kā nebūtiska.

9. Iespējamā kaitējuma apmēru uz konstatētajām dabas vērtībām īstenojot plānoto darbību, samazina apstākļi, ka galvenokārt netiek būvēts jauns ceļš, bet gan paplašināta jau esošā infrastruktūra vai būvniecība tiek plānota izmantojot esošas dabisko brauktuvi vietās, antropogēnās darbības būtiski ietekmētas vietas.

10. Veicot paredzēto darbību, pēc iespējas saglabāt dabisko kāpu reljefu un bioloģiski vecās, lielu dimensiju priedes visā paredzētās darbības teritorijā.

11. Pēc būvdarbu veikšanas gan ES nozīmes biotopu platībās, gan pārējā paredzētās darbības teritorijā, kas klasificēta kā meža zeme, nav pieļaujams izmantot auglīgas melnzemes materiālu ar zāliena piesēju, kas veicinās augsnes bagātināšanos un raksturīgās veģetācijas samazināšanos (potenciāli arī invazīvu un ekspansīvu augu sugu izplatību).

12. Paredzētās darbības vietas teritorijā konstatēti vairāki parastās priedes dižkoki vai potenciāli dižkoki, kas potenciāli var tikt iznīcināti.

Atzinums sagatavots uz 20 (divdesmit) lappusēm.

Pielikumā:

1. Pārbūvējamā autoceļa A4 novietojuma shēma un konstatētās dabas vērtības 1:10 000 uz vienpadsmit A4 lapām.
2. Pārbūvējamā autoceļa A4 novietojuma shēma un konstatētās dabas vērtības 1:13 000 uz vienas A4 lapas.
3. Pārbūvējamā autoceļa A4 novietojuma shēma un pļavas silpurenes atradņu novietojuma shēma 1:2 000 uz vienas A4 lapas.
4. Paredzētās darbības iespējamās ietekmes zonā konstatētie ES nozīmes biotopi, to apraksts un ietekmi mazinošie pasākumi uz desmit A4 lapām.

Gaidis Grandāns

Tālrunis: +371 26663860

e-pasts: gaidis@latvijaspusti.lv

Uldis Loļāns

Tālrunis: +371 26320432

e-pasts: vainamoinen73@yahoo.co.uk

Kristīne Daudziņa

Tālrunis: +371 28309789

e-pasts: kristine.daudzina@biology.lv

Atzinums sagatavots atbilstoši Ministru kabineta 2010. gada 30.septembra noteikumiem Nr.925 “*Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu atzinuma saturs un tajā ietvertās minimālās prasības*”, atbilstoši Ministru kabineta 2007. gada 27. marta noteikumiem Nr.213 “*Noteikumi par kritērijiem, kurus izmanto, novērtējot īpaši aizsargājamām sugām vai īpaši aizsargājamiem biotopiem nodarītā kaitējuma ietekmes būtiskumu*”, kā arī atbilstoši “*Vadlīnijām sugu un biotopu aizsardzības jomas sertificētu ekspertu sniegto atzinumu satura kvalitātes uzlabošanai sākotnējā izvērtējuma, ietekmes uz vidi novērtējuma vai ietekmes uz Natura2000 teritoriju novērtējuma ietvaros*”.

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR
DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Izmantotā literatūra un citi informācijas avoti

Auniņš A. (red.), 2013. Eiropas Savienības aizsargājami biotopi Latvijā. Noteikšanas rokasgrāmata. 2. precizēts izdevums. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, Rīga, 360 lpp.

Auniņš A. 2013. Putnu BVZ noteikšana dabā. Lārmanis V. (red.). Bioloģiski vērtīgo zālāju kartēšanas metodika. Dabas aizsardzības pārvalde, Sigulda, 24–36

Auniņš A., Mārdega I. 2022. Dienas putnu fona monitorings. Gala atskaite par 2021. gadu. Latvijas Ornitoloģijas biedrība, Rīga.

Avotiņš jun. A. 2019. Apodziņa *Glaucidium passerinum*, bikšainā apoga *Aegolius funereus*, meža pūces *Strix aluco*, urālpūces *Strix uralensis*, ausainās pūces *Asio otus* un ūpja *Bubo bubo* aizsardzības plāns. Latvijas Ornitoloģijas biedrība, Rīga.

Bergmanis M., Priednieks J., Avotiņš A., Priediece I. 2021. Mazā dzeņa *Dryobates minor*, vidējā dzeņa *Leipicus medius*, baltmugurdzeņa *Dendrocopos leucotos*, dižraibā dzeņa *Dendrocopos major*, trīspirkstu dzeņa *Picoides tridactylus*, melnās dzilnas *Dryocopus martius* un pelēkās dzilnas *Picus canus* aizsardzības plāns. Latvijas Ornitoloģijas biedrība, Rīga.

Birdlife International 2019. Bird species' status and trends reporting format for the period 2013-2018.

Ek T., Suško U., Auziņš R. 2002. Mežaudžu atslēgas biotopu inventarizācija – metodika. Valsts Meža dienests, Rīga, 76 lpp.

https://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=lv/eu/art12/envxtfmg/LV_birds_reports_20190903-112206.xml&conv=612&source=remote#A094_B

Ikauniece S. 2017. 9010* Veci vai dabiski boreālie meži. Aizsargājamo biotopu saglabāšanas vadlīnijas Latvijā. 6. sējums. Meži. Dabas aizsardzības pārvalde, Sigulda: 55-73.

Ikauniece S., Laime B. 2017. 2180 Mežainas piejūras kāpas. Aizsargājamo biotopu saglabāšanas vadlīnijas Latvijā. 1. sējums. Piejūra, smiltāji un virsāji. Dabas aizsardzības pārvalde, Sigulda: 133-147.

Ķerus, V., Dekants, A., Auniņš, A., Mārdega, I. 2021. Latvijas ligzdojošo putnu atlanti 1980-2017. Rīga: Latvijas Ornitoloģijas biedrība.

Latvijas Ornitoloģijas biedrība. 1998. Latvijas lauku putni. Rīga.

Latvijas Ornitoloģijas biedrība. 1999. Latvijas ūdeņu putni. Rīga.

Latvijas Ornitoloģijas biedrība. 2002. Latvijas meža putni. Otrais izdevums. Rīga.

Mārdega I. 2017. Sausi virsāji. Aizsargājamo biotopu saglabāšanas vadlīnijas Latvijā. 1. sējums. Piejūra, smiltāji un virsāji. Dabas aizsardzības pārvalde, Sigulda: 171-179.

Priedītis N. 2014. Latvijas augi. Izdevniecība "Gandrs". Rīga.

Rove I., Kreile V., Marga D. 2015. Occurrence of Stiff Clubmoss *Lycopodium annotinum* L. within lands managed by the Latvia's State Forest. 8th International Conference of Biodiversity Research, Book of Abstracts, Daugavpils, 28. – 30.04.2015, p.128.

Valera F., Rey P., Sanchez-Lafuente A.M., Munoz-Cobo J.1993. Expansion of Penduline Tit (*Remiz pendulinus*) through migration and wintering.